

IX kadencja

KANCELARIA SEJMU

Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

- **KOMISJI MNIEJSZOŚCI NARODOWYCH
I ETNICZNYCH
(NR 35)
z dnia 19 maja 2021 r.**

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Mniejszości Narodowych i Etnicznych (nr 35)

19 maja 2021 r.

Komisja Mniejszości Narodowych i Etnicznych, obradująca pod przewodnictwem poseł **Wandy Nowickiej (Lewica)**, przewodniczącej Komisji, rozpatrzyła:

– propozycje tematów kontroli do planu pracy Najwyższej Izby Kontroli na 2022 r.

W posiedzeniu udział wzięła **Maria Kobierska** p.o. wicedyrektora Departamentu Administracji Publicznej Najwyższej Izby Kontroli.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Andrzej Kniaziowski** i **Beata Machul-Telus** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych.

Przewodnicząca poseł Wanda Nowicka (Lewica):

Dzień dobry państwu. Witam serdecznie posłów i posłanki, którzy biorą udział w naszym posiedzeniu oraz przedstawicielkę Najwyższej Izby Kontroli. Dzień dobry pani. Otwieram posiedzenie Komisji Mniejszości Narodowych i Etnicznych.

Porządek dzienny dzisiejszego posiedzenia przewiduje rozpatrzenie propozycji tematów kontroli do planu pracy NIK na rok 2022.

Informuję, że posiedzenie będzie prowadzone z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej umożliwiających porozumiewanie się na odległość. Informuję również, że zgłoszenia do zabrania głosu w dyskusji przez posłów i posłanki oraz gości należy wysyłać pod adres mailowy kmne@sejm.gov.pl. Jednocześnie informuję, że posłowie członkowie Komisji obecni na sali obrad mogą głosować przy użyciu urządzenia do głosowania za pomocą legitymacji poselskiej. Wówczas nie logują się w systemie komunikacji elektronicznej i nie używają tabletów. Informuję również, że posłowie potwierdzają swoją obecność na posiedzeniach Komisji, które są prowadzone z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej, poprzez zalogowanie się w systemie do głosowania oraz wydrukami udziału w głosowaniach.

Proszę wszystkich członków i członkinie Komisji o zalogowanie się do systemu. Za chwilę przystąpimy do sprawdzenia kworum.

Informuję, że mamy kworum, ale głosowania jeszcze nie zamykam. Zatem możemy przejść już do realizacji porządku dziennego.

Do chwili obecnej wpłynęły trzy propozycje tematów kontroli NIK, które odczytam.

Dwie propozycje zgłosiła posłanka Monika Rosa. Odczytuję pierwszą propozycję: „Kontrola wydatkowania funduszy na społeczność romską. Ostatni raport przeprowadzony w tej kwestii w Małopolsce wykazał szereg nieprawidłowości, a zagadnienie to jest o tyle ważne, że rusza właśnie «Program integracji społecznej i obywatelskiej Romów w Polsce na lata 2021–2030»”.

Drugi temat zgłoszony przez panią posłankę Rosę to jest: „Funkcjonowanie pełnomocników do spraw mniejszości narodowych i etnicznych – cały zakres działalności, procedura wyboru, przebyte spotkania, współpraca z organizacjami itd., w szczególności w Opolu i w Lublinie”.

Trzeci temat pozwoliłam sobie zgłosić. Brzmi on następująco: „Finansowanie nauczania języków mniejszości narodowych i etnicznych oraz języka regionalnego w polskich szkołach powszechnych”. Ten problem był wielokrotnie zgłaszany przez przedstawicieli mniejszości na posiedzeniu Komisji. Co więcej, również w rekomendacjach Komitetu Doradczego do spraw Konwencji ramowej Rady Europy o ochronie mniejszości narodowych czytamy właśnie takie zalecenie dotyczące natychmiastowego działania:

„Podjąć działania w celu poprawy jakości nauki języków mniejszości, biorąc większą odpowiedzialność za produkcję nowych materiałów do nauczania i zapewniając, aby środki przekazane samorządom terytorialnym na nauczanie języków mniejszości zostały wyraźnie przeznaczone na ten cel, jak również dbając o dostępność wykwalifikowanych nauczycieli, szczególnie języka kaszubskiego”.

To były propozycje tematów zgłoszone na piśmie. Czy ktoś z państwa posłów i posłanek chciałby zabrać głos? Bardzo proszę. Pan przewodniczący Zubowski ma propozycję.

Poseł Wojciech Zubowski (PiS):

To nie jest propozycja, ale dwa zapytania do tych tematów, pani przewodnicząca, jeśli można.

Po pierwsze, temat zgłoszony przez panią: „Finansowanie nauczania języków mniejszości narodowych i etnicznych” ... Zastanawiam się, czy nie warto byłoby finansowania dopełnić wydatkowaniem, bo sam problem to jest finansowanie i byśmy uznali, że to jest jedno, ale chodzi i o to, w jaki sposób samorzady te środki wydatkują. Zakładam, że rząd przeznacza takie kwoty, jakie są wskazane w ustawach itd. To, co zgłaszają mniejszości narodowe i etniczne, to jest to, czy te środki faktycznie do nich trafiają. Gdyby więc można było dopisać „finansowanie i wydatkowanie środków na nauczanie języków mniejszości narodowych i etnicznych”, to by nam poszerzyło, że tak powiem, zakres kontroli o to, co jest w mojej ocenie jedną z bolączek tegoż tematu.

W drugim temacie pani poseł Moniki Rosy chodzi o funkcjonowanie pełnomocników do spraw mniejszości narodowych i etnicznych. Rozumiem, że chodzi o pełnomocników wojewódzkich. To dopiszmy, że pełnomocników...

Przewodnicząca poseł Wanda Nowicka (Lewica):

Wojewody?

Poseł Wojciech Zubowski (PiS):

Tak.

Przewodnicząca poseł Wanda Nowicka (Lewica):

To wszystko? Dziękuję bardzo. Czy ktoś jeszcze z posłów i posłanek chciałby ustnie zgłosić jakąś propozycję tematu? Nie widzę, nie słyszę.

Czy pani przedstawicielka NIK chciałaby zabrać głos w tej sprawie?

Po. wicedyrektora Departamentu Administracji Publicznej Najwyższej Izby Kontroli Maria Kobierska:

Dzień dobry. Czy jestem słyszalna?

Przewodnicząca poseł Wanda Nowicka (Lewica):

Tak, jest pani słyszalna. Bardzo proszę.

Po. wicedyrektora departamentu NIK Maria Kobierska:

Pani przewodnicząca, szanowni państwo, przysłuchując się propozycjom tych tematów, które państwo zgłaszają do ewentualnego planu pracy NIK na 2022 r., chciałabym zaznaczyć, że w tej chwili w zasadzie już w ostatnim stadium opracowania jest informacja o wynikach kontroli, którą zapowiadałam troszeczkę wcześniej. Informacja dotyczy właśnie działań administracji publicznej w odniesieniu do mniejszości narodowych i etnicznych oraz języka regionalnego. W zakresie tej kontroli były poddane... Kontrola obejmowała również wcześniejszy „Program integracji społeczności romskiej w Polsce”. Będą tutaj również informacje dotyczące funkcjonowania pełnomocników wojewody. Badaliśmy także problematykę dotyczącą nauczania języków mniejszości narodowych i etnicznych oraz języka regionalnego. Wszystkie te problemy zostały uwzględnione właśnie w tej kontroli planowej. Myślę, że państwo znajdą odpowiedzi na szereg pytań, które państwa obecnie nurtują. To tyle.

Przewodnicząca poseł Wanda Nowicka (Lewica):

Dziękuję bardzo za te uwagi. Myślę, że to... Bardzo proszę, pan przewodniczący.

Posel Wojciech Zubowski (PiS):

Dziękuję. To pytanie do pani przedstawiciel. Czyli rozumiem, że według pani te wszystkie tematy kontroli, które zostały zaproponowane dzisiaj przez Komisję, zawierają się już w kontroli, którą państwo w zasadzie kończą przeprowadzać albo opracowują jej wyniki? Pytam, pani przewodnicząca, bo wczoraj mieliśmy do czynienia z podobną sytuacją na posiedzeniu Komisji Gospodarki i Rozwoju, gdzie został zgłoszony projekt przeprowadzenia kontroli, która w tym samym temacie, jak się okazuje, rozpoczęła się w grudniu 2020 r. Mam na myśli kontrolę NIK. My jako komisja się z tego wniosku wycofaliśmy. Mam więc pytanie do pani przedstawiciel. Czy któryś z tych tematów nie zawiera się w tej kontroli, którą państwo przeprowadzili, czyli jest coś, co merytorycznie wykracza? Jeżeli jest całość, pani przewodnicząca, to nie wiem, czy jest sens zgłaszać cokolwiek. Czy po prostu te wnioski nie będą wtedy bezprzedmiotowe?

Przewodnicząca poseł Wanda Nowicka (Lewica):

Czy pani chce odnieść się do tego?

P.o. wicedyrektora departamentu NIK Maria Kobierska:

Jeśli można. Maria Kobierska, p.o. wicedyrektora Departamentu Administracji Publicznej. Właśnie nasz departament tę kontrolę przeprowadził. Wszystkie te trzy problemy, które państwo w tej chwili zgłaszają, zawierają się w wynikach tej kontroli, która zostanie niebawem upubliczniona. Jest to kwestia na pewno przełomu czerwca i lipca.

Przewodnicząca poseł Wanda Nowicka (Lewica):

Jeśli można, chciałam powiedzieć, że tak naprawdę nie wiemy, co będzie w tych wynikach kontroli, jak wygląda dokładny zakres tego, co jest badane.

Co więcej, pamiętam to, na co zwraca też uwagę Rada Europy. Nie wiem, czy to będzie ujęte. Jeżeli nie, to chcę mieć pewność, że ta kwestia zostanie jednak rozpatrzona pod kątem choćby takim, czy to było badane, czy nie. To jest kwestia zwiększenia odpowiedzialności za przygotowanie materiałów edukacyjnych. Pamiętają państwo członkowie i członkinie Komisji, że największy problem jest z tym, że są mniejszości, które nie są w stanie same tych materiałów produkować. Nie mają po prostu zasobów ludzkich. Często to nawet nie chodzi o pieniądze, bądź w mniejszym stopniu, ale właśnie o ludzi. Na posiedzeniach naszej Komisji zawsze pada postulat dotyczący tego, żeby ministerstwo wzięło większą odpowiedzialność za tworzenie tych podręczników. Jest to bardzo poważnym problemem.

Nie oczekuję już od pani, że odniesie się pani do tego, czy tam to jest, czy nie, ale chcę mieć taką pewność, że przynajmniej te propozycje zostaną pod tym kątem rozpatrzone. Nie wiem, czy pani posłanka Rosa chce zabrać głos, czy nie, ale tak samo wydaje mi się, że my nie wiemy tak naprawdę, co tam znajdzie się w tej kontroli. W związku z tym być może warto tutaj podnieść właśnie te sformułowania, że tak powiem, te propozycje tematów, które są dla nas istotne.

Bardzo proszę, przewodniczący Zubowski.

Posel Wojciech Zubowski (PiS):

Pani przewodnicząca, ale wydaje mi się, że pani dyrektor odpowiedziała, że według niej wszystkie punkty, na które zwróciliśmy uwagę, tam są.

Powiem tak. Proszę pamiętać, że przecież to nie jest tak, że my ten wniosek kierujemy bezpośrednio do NIK, bo to trafi najpierw do komisji, która będzie musiała go albo przyjąć, albo odrzucić. Wydaje mi się, że częściej komisja wnioski odrzuca, niż je przyjmuje. Pani przewodnicząca, według mnie przecież jako Komisja zawsze możemy również taki wniosek do NIK skierować w momencie, kiedy wyniki badań zostaną upublicznione, z prośbą np. o przeprowadzenie dodatkowej kontroli.

Nie będę mówił, że nie, ale nie poprę tego wniosku, pani przewodnicząca, bo jeżeli pani dyrektor mówi, że to już jest zawarte w wynikach kontroli, a chce pani niejako profilaktycznie...

Przewodnicząca poseł Wanda Nowicka (Lewica):

Nie, to nie jest profilaktyczne...

Posel Wojciech Zubowski (PiS):

Ale mi nie chodzi o kwestie merytoryczne, tylko zakłada pani, że w wynikach kontroli nie będzie tego, co chciałaby pani wiedzieć, czy szklanka jest do połowy pełna, czy do połowy pusta. To będziemy wiedzieli dopiero w momencie, kiedy zobaczymy wyniki tej kontroli. Decyzję pozostawiał pani. Jestem w każdym razie za tym, żeby tych wniosków nie kierować, skoro zdaniem pani dyrektor one już są ujęte w temacie kontroli, która się zakończyła.

Przewodnicząca poseł Wanda Nowicka (Lewica):

Dziękuję bardzo, ale myślę, że to, co powiedział pan przewodniczący również może być powodem, czy jakby argumentem za tym, żeby jednak te wnioski złożyć, ponieważ wiadomo, że decyzje zostaną jeszcze podjęte przez komisję, czy one zostaną zgłoszone.

Natomiast wydaje mi się, że chyba nie byłoby dobrym przykładem czy obrazem, jak powiedziałabym, że Komisja w ogóle żadnych wniosków nie zgłasza, bo wszystkie problemy są rozwiązane, albo że NIK ujmie je w swoich badaniach, czego nie wiemy. W związku z tym myślę, że na pewno nie zaszkodzi te wnioski złożyć. Natomiast jakie ostatecznie decyzje podejmie Sejm, a potem NIK, to oczywiście pozostaje w ich gestii.

Tak więc podtrzymuję zgłoszenie tych wniosków przez naszą Komisję. Jeżeli nikt już nie zabiera głosu, to... Właśnie, panie przewodniczący, czy to znaczy, że pan chce głosować przeciw, czy można to uznać? Czy ktoś jest przeciw propozycjom, czy może, jeżeli pan nie popiera... Czy pan chce głosować?

Posel Wojciech Zubowski (PiS):

Pani przewodnicząca, nie popieram, ale nie będę też głosował przeciw. Po prostu swoje stanowisko wyraziłem. Bez względu na to, czego miałyby dotyczyć kontrole, one byłyby takie samo. To zgłaszanie propozycji kontroli, która się już odbyła i która w zasadzie wkrótce będzie upubliczniona. Swoje zdanie wyraziłem. Nie będę przeciw, pani przewodnicząca, ale też nie poprę tychże wniosków.

Przewodnicząca poseł Wanda Nowicka (Lewica):

Dziękuję bardzo. W tej sytuacji stwierdzam, że Komisja przyjęła powyższe propozycje tematów kontroli NIK na rok 2022.

Dziękuję wszystkim posłom i posłankom za udział w posiedzeniu Komisji, jak również pani.

Nie wiem, czy mamy czas w sprawach różnych. Bardzo proszę.

Posel Eugeniusz Czykwin (KO):

Jeśli można, pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, chciałem tylko coś zgłosić. Czy ewentualnie nie moglibyśmy jeszcze w tym półroczu zająć się kwestią włączenia dzieci obcokrajowców do nauczania języków mniejszości narodowych? Konkretnie są sytuacje, że rodzice tu pracują, a dziecko chodzi do szkoły, gdzie jest np. nauczany język białoruski i subwencja na to dziecko nie jest przydzielana. To niewielkie środki. Moglibyśmy zawnieść może do ministerstwa, żeby w następnym budżecie ewentualnie to zostało uwzględnione. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Wanda Nowicka (Lewica):

Problem na pewno jest bardzo ważny, ale nie rozumiem, co pan konkretnie proponuje. Chodzi o to, żeby przeprowadzić debatę na ten temat, jak wygląda sytuacja?

Posel Eugeniusz Czykwin (KO):

Tak, jeżeli Komisja mogłaby się zwrócić z opinią, ze stanowiskiem czy z pismem do ministra o zmianę sposobu naliczania subwencji na nauczanie języków mniejszości, żeby ona uwzględniała również dzieci obcokrajowców. W obecnym stanie tylko dzieci obywateli polskich są dofinansowywane.

Przewodnicząca poseł Wanda Nowicka (Lewica):

A może pan poseł tradycyjnie napisze coś do Komisji w tej sprawie?

Posel Eugeniusz Czykwin (KO):

Dobrze.

Przewodnicząca poseł Wanda Nowicka (Lewica):

Żebyśmy mieli chwilę, bo to jednak jest zbyt ważna decyzja, żeby ją tak pochopnie podejmować, tym bardziej że mamy też jeszcze wiele planów na to półrocze. Proszę to przesłać. Pochylimy się nad tym w prezydium. Dobrze. Dziękuję bardzo w takim razie. Dziękuję. Zamykam posiedzenie Komisji. Do zobaczenia kolejnym razem.